

VEZETŐI KONCEPCIÓ A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRA

Németh Tamás

az MTA rendes tagja

A 2013. évi közgyűlés által kiküldött Jelölőbizottság – tagtársaim megtisztelő jelölése alapján –, többek között engem is alkalmasnak talált az Akadémia elnöki szolgálatára, és felkért egy rövid elnöki koncepció kidolgozására. A következőkben – több évtizedes akadémiai kötődésem, akadémiai intézetigazgatói és választott vezetői munkám eddigi tapasztalatai alapján – e feladatnak kívánok eleget tenni. Természetesen az alábbi, korlátozott terjedelmű irat csak a főbb irányok megjelölésére szolgálhat. Azok kiteljesítése és megvalósítása csak közös munkánk eredménye lehet.

I. Preambulum

Már az 1791. évi országgyűlés is felvette programjába egy tudományos akadémia felállítását, ám ez csak harmincnégy évvel később valósulhatott meg. Az 1825-os Országgyűlésen Felsőbüki Nagy Pál beszédének hatására Széchenyi István „a nemzetiség és nyelv erősítése, terjesztése és pallérozása szent céljára” felajánlotta minden jószágának egyévi jövedelmét a Magyar Tudós Társaság létrehozására. Három héttel később az alapítók az alakítandó tudós társaság tervét is elkészítették.

Manapság nagyon sokan, sokféle értelemben használják a *magyar*, a *tudomány* és az

akadémia szavakat. Próbáljunk most a megszo-
kott rövidítés, az *MTA* hagyományos értel-
mezése mögé más fogalmakat is megnevezni.

Legyen az „M” a **Méltóság** jele. Magának az Akadémiának mint intézménynek is méltónak kell lennie az alapítók szelleméhez, az eltelt közel 190 év hagyományaihoz, a társadalmi elvárásokhoz, a tudás hatalmához. Ugyanakkor fontos az intézményt alkotó, megjelenítő, fenntartó, működtető egyének, tudósok, kutatók és az őket segítő szakemberek méltósága is. E – ma még meglévő – méltósággal kell kezelni a mai világ kérdéseit, változó kihívásait, ami azok higgadt, objektív, értékelven nyugvó kezelését, megoldását jelenti.

Legyen a „T” a **Tehetség** jele. Akadémiánk egyik legfőbb célja a tehetségek, a tehetséges emberek felismerése, vonzása, hazahozása és megtartása. Biztos vagyok abban, hogy az Akadémiánkat alkotó egyes emberek többségükben kiemelkedően tehetségesek, és képesek arra, hogy tehetségüket a közösen megalkotott és elfogadott célok elérése érdekében hasznosítsák, és iskolateremtőként neveljék a jövő tudósnemzedékét.

Végül legyen az „A” az **Alkotás** jele. Intézményeink, kutatóhelyeink, kutatócsoportjaink és kutatóink legfőbb feladata az alkotás, legyen az akár egy kiemelkedő tudományos

felismerés és közlemény, egy – a közjó érdekében – hasznosítható termék, egy monográfia vagy akár egy műtárgy.

2. *Kapcsolatrendszer*

Akadémiánk autonóm köztestületként is része a világ kutatói és kutatóhálózati közösségének (pl. WSF), a hazai tudományos műhelyek összességének. Rengeteg szállal kötődik a közeli és a távolabbi jövőt befolyásoló nemzetközi és itthoni döntéshozókhoz, esetenként döntéshozó testületekhez. Ugyanakkor meghatározó jelentőségűnek tartom az Akadémia belső kapcsolatrendszerének erősítését is.

2.1 *Nemzetközi kapcsolatok* • Kiemelten fontosnak tartom, hogy az Akadémia cselekvő szerepet vállaljon nemzetközi kapcsolatainak alakításában, a kölcsönös érdekek és értékek mentén. Az Akadémiának alapvető feladata, hogy a kiemelkedő fontosságú nemzetközi szervezetekben és testületekben – de azokban és csak azokban –, aktív szerepet vállaljon, kapcsolatot, információt és lehetőséget teremtve ezzel az általa képviselt kutatóhálózat sikeres működéséhez. A két- és többoldalú megállapodásokból csak azok megtartása és fejlesztése indokolt, amelyek valós tartalommal bírnak, és értékelhető, minőségi eredmények létrehozását segítik. Az Európai Unió tagországaival meglévő, meghatározó súlyú kapcsolataink mellett fejleszteni kell a más országokkal, régiókkal történő együttműködésünket is. Az akadémiai intézményhálózat nemzetközi kapcsolatrendszere jelenleg is erős. Segítséget, támogatást és információt kell nyújtani ahhoz, hogy a jelenlegi sikeres együttműködések tovább erősödjenek, és a jövő meghatározó kutatási irányai alapján elő kell készíteni új megállapodásokat, figyelembe véve a kutatóhálózatból érkező, erre irányuló igényeket.

2.2 *Hazai kapcsolatrendszer* • Az Akadémiának vezető szerepet kell betölteni a K+F+I-rendszer működését és hatékonyságát befolyásoló döntéshozókhoz és esetenként akár a döntéshozó szervezetekben, testületekben. Jó értelemben kell teljesítenie a K+F+I-szféra „érdekképviseletét”, de minden esetben meghatározónak tekintve a tudomány érdekeit.

A hazai kapcsolatrendszeren belül Akadémiánknak alapvető partnere a felsőoktatás. Tagtársaink és köztestületi tagjaink meghatározó hányada az egyetemeken alkot, a felsőoktatás biztosítja a kutatói utánpótlást és gondoskodik az új tudományos eredmények beépítéséről a képzési folyamatba. Ennek megfelelően az Akadémiának, együttműködve az érintettekkel, részt kell vennie a felsőoktatás megújítási folyamatában. Természetesen ez csak a kölcsönös előnyök és érdekek alapján képzelhető el. A támogatott kutatócsoportok kiváló példái az eredményeket hozó munkának, így e rendszer fenntartása és továbbfejlesztése közös érdekünk. E munkában a még meglévő tárcakutatási és nonprofit kutatóintézményekre is számítok egy-egy szakterületen.

A hazai versenyszféra kutatási-fejlesztési helyei új kapcsolatokként értelmezhetőek. E laboratóriumokkal kialakuló – új típusú – kapcsolat megjelenése a hazai hálózati rendszerünkben nemcsak mint esetleges külső megbízások lehetősége fontos, hanem a tőkeerős hazai vagy multinacionális cégek által létrehozott, kiemelkedő felszereltségű kutatóhelyek több új, speciális kutatási terület elérhetőségét is biztosíthatják.

2.3 *Belső kapcsolatrendszer* • Az Akadémia kutatóhálózata azzal a kivételes előnnyel rendelkezik, hogy egy intézményrendszeren belül művel(het)i a matematika és a természettudományok, az élettudományok és a bölcsé-

szet-, gazdaság- és társadalomtudományok számos ágát. Ezeket a lehetőségeket az eddiginél hatékonyabban kell kihasználni, megvalósítva a sokszor csak jelszóként használt interdiszciplináris és határterületi kutatások előnyeit. Ennek elvi és gyakorlati lehetősége már több helyen megvalósult, azonban bizonyos, hogy még számos szerkezeti, szervezeti korlátot átjárhatóvá kell tenni.

Kiemelendőnek tartom az Akadémia országos jelenlétét, a vidéki műhelyek fejlesztését, az e bizottságok vonzáskörzetében lévő kutatók, oktatók (és intézményeik) minél szélesebb körű bevonását az „akadémiai életbe”. A területi akadémiai bizottságok szerepe ebben felerősödik. A határainkon kívül élő köztestületi tagjaink bevonását szintén a belső kapcsolatrendszer kereteihez sorolom. Kiemelt fontosságúnak tartom, hogy a Kolozsvári Akadémiai Bizottság mellett egyre nagyobb számban találkozzunk külső köztestületi tagokkal a Vajdaságból, Kárpátaljáról és a Felvidékről.

3. Finanszírozás

Akadémiánk az előző hat évben jelentős, a korábbi időszakban nem remélt mértékű forrásbővülést ért el. A következő időszak feladata, hogy ezt a minőségi ugrást jelentő finanszírozási szintet megőrizze, a kiemelt figyelmet érdemlő területeken – megfelelő előkészítés után –, forrásnöveléssel. Alaphelyzetben a következő három évben a megszerzett – és legalább reálértékében megőrzendő – költségvetési források optimálist közelítő felhasználási módjának kialakítására kell törekedni.

3.1 Pályázati rendszerek • Akadémiánknak az eddiginél hatékonyabb segítséget kell nyújtania kutatóhálózatának a nemzetközi pályázatokon történő részvételéhez (pl. H2020). Ez – az előzőekben említett információszol-

gáltatáson túl –, kiegészítő (önrész) finanszírozást, előfinanszírozást is jelenthet.

A megújult intézményhálózat és az egyidejű forrásbővülés lehetővé tette, hogy több új pályázati rendszert alakítsunk ki. Ezek eredményesen szolgálták az általános infrastruktúra részleges megújítását, új kutatási irányok megindítását, fiatal kutatói, poszt-doktori álláshelyek létesítését, valamint más pályázati források kiegészítő támogatását. Számos új „Lendület” kutatócsoport alakult, és a megújult kutatóhálózat intézményi vezetői is jelentős kiegészítő támogatást kaptak fejlesztési koncepciójuk megvalósításához. Fontosnak tartom az infrastruktúra folyamatos korszerűsítésének rendszerszerű megvalósítását, valamint az új, korszerű kutatási irányok elindításának támogatását.

3.2 Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) finanszírozása • A költségvetési támogatások mellett az OTKA rendelkezik kutatási pályázati forrással. Ennek megfelelően törekedni kell az OTKA forrásainak növelésére. Véleményem szerint egy erősödő felsőoktatási kutatási potenciál egyidejűleg segítheti az akadémiai hálózat eredményességét is.

3.3 Vagyongazdálkodás • Az előző két akadémiai ciklus számos kérdésben tiszta helyzetet teremtett az akadémiai vagyonnal kapcsolatosan is. Kialakult az aktív vagyongazdálkodás szervezeti és szabályozási rendszere. Áttekintve az Akadémia tulajdonában vagy résztulajdonában lévő gazdasági társaságokat, azokat tartottuk meg e státusban, amelyek esetében ezt vagy működési területük, vagy működési eredményességük miatt indokoltnak tartottuk. Ezek működési feltételeit úgy alakítottuk, hogy érvényesíteni tudjuk az akadémiai érdekeket. Hasonló módon járunk el a nem használt ingatlanvagyon ese-

tében is. A rendkívül sok forrást felemésztő fenntartási, állagmegóvási és őrzési feladatot igénylő ingatlanokat értékesítettük, és az abból származó bevételeket kizárólag akadémiai vagyonként és forrásként kívánjuk megőrizni és hasznosítani (aktív vagyongazdálkodás). A hasznosítás kizárólag akadémiai célokat és érdekeket szolgálhat, amelyek meghatározása közös feladat. Létre kell hozni megfelelő felügyelettel és jogosítványokkal rendelkező akadémiai vagyongazdálkodó szervezetet.

4. Szervezeti kérdések

Alapkövetelmény, hogy egy tervezett és végrehajtott szervezeti átalakítás során nem szabad öncélúan eljárni; minden esetben a kitűzött, a működést javító és segítő célokat kell szem előtt tartani.

4.1 *Intézményhálózat* • Az elmúlt hat évben az akadémiai intézményhálózat alapvető megújításon ment keresztül. Ez a sok egyeztetéssel, áldozatokot követelő nehéz döntésekkel, esetenként vélt vagy valós érdeksérelemmel járó átalakítás elérte eredeti céljait. A korábban elaprózott és sérülékeny kutatóhálózat áttekinthető felépítésű szervezetté alakult. Több tudományterület művelői kényszerültek – jó értelemben – együttműködésre, megteremtve ezzel a tartalmában is közös munka lehetőségét. Hatékonyabb lett az infrastruktúra használata. A megújulás folyamata – a Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóhálózat Projekt megvalósításával – lezártnak, és vissza nem fordíthatónak tekinthető. Ugyanakkor az azt követő időszakra – amennyiben ennek anyagi feltételei biztosíthatóak – elő kell készíteni az élettudományi területet érintő, hasonló nagyságrendű beruházás munkálatait is. (Ez természetesen nem érinti a Szegei Biológiai Központ már megindult korszerűsítési folyamatát.)

4.2 *Köztestületi működés* • A Magyar Tudományos Akadémia hazánk – mind szellemi erejében, mind létszámában –, legerősebb és legnagyobb autonóm köztestülete. Ugyanakkor Akadémiánk a köztestületi működési formát rögzítő, 1994. évi akadémiai törvény elfogadása óta küzd e forma valós tartalommal történő megtöltésével. Be kell látnunk, hogy bizonyos választási feladatokon és eljárásokon túl, nem sikerült igazán aktívan bevonni közös munkánkba a mintegy tizenháromezer „kiművelt emberfőt”. Úgy gondolom, hogy e testület érdemi megszólítása, mozgósítása kiemelt feladat.

4.3 *Testületek működése* • Az Akadémia testületei az előző hat év során igen eredményesen és hatékonyan működtek. Ugyanakkor az új törvény elfogadtatása, az intézményhálózat gyors megújítási folyamata a korábbiaktól eltérő ütemű és stílusú tevékenységet igényelt mind a választott vezetőktől, mind a legfőbb döntéshozó testülettől, a közgyűléstől, de ugyanígy a tudományos osztályoktól és azok bizottságaitól is. Mind összetételében, mind működési rendjében átalakult az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa (AKT), valamint a tudományos osztályok bizottsági hálózata is. A kisebb létszámú AKT alkalmassá vált a gyors és operatív döntéshozatalra. Az osztályok bizottsági hálózata szűkebb lett, de még mindig nagy eltérések tapasztalhatók azok működési intenzitásában.

A közgyűlés és az osztályok érdemi döntéshozatalához több információt – és több időt – kell biztosítani annak érdekében, hogy a vezetői döntések valós, érdemi és tartalmi támogatást kapjanak. Egyben nagyobb teret kell kapnia az Akadémiához méltó és elvárható szellemiségű, valós tudományos vitáknak, vitauiléseknek, előadói üléseknek.

5. Irányítási-vezetési kérdések

Fontosnak tartom a stabilitást, a kiegyensúlyozott munka feltételeinek megteremtését. Az értékek megőrzése, az érdem elismerése, felgyorsult világunk elvárásainak felismerése, az egyéni és a közös érdekek összehangolása ugyanolyan fontossággal bír, mint a tudás megőrzése, átadása.

Az előzőekben már esett szó a testületi döntések mechanizmusának egyes lépéseiről és feltételeiről, azonban érdemes áttekinteni az elmúlt időszakban kialakult irányítási-vezetési modellt, illetve az azzal kapcsolatos változtatási igényeket. Véleményem szerint a következő akadémiai ciklusban – megtartva a választott vezetők döntési felelősségének szerepét –, összehangoltabb előkészítési és döntési folyamat kialakítására van szükség, a lehető legkisebb bürokráciával. E változtatás nem igényli az Akadémiai Törvény módosítását, hiszen annak tartalma lehetővé teszi a javasoltak saját hatáskörben történő megtevéltét.

5.1 Döntéselőkészítő munka • A megalapozott testületi és vezetői döntések alapvető feltétele a körültekintő döntéselőkészítő munka. Tekintettel arra, hogy az Akadémia vezetőinek rendkívül eltérő – jogi, pénzügyi, munkügyi, szervezeti, kommunikációs stb. – kérdésekben kell döntéseket hozniuk, nélkülözhetetlen az adott területen végzett szakértői előkészítő tevékenység. E feladat elvégzése során nagyobb mértékben kell támaszkodni a köztestületben, kutatóhálózatban meglévő belső szakértelemre, de továbbra is szükség lesz külső szakértők igénybevételére.

5.2 Vezetői döntések • A két korábbi akadémiai ciklusban megoldott feladatok számos esetben igényeltek gyors, határozott döntést. Az Akadémia megújulási folyamata a következő ciklusra vonatkozóan alapvetően lezár-

nak tekinthető, nagyobb teret kell kapnia a vezetői döntések előzetes összehangolásának, a testületi vélemények szerepének.

Ezen – akár irányítási modellváltásnak tekinthető – folyamatban nagyobb mértékben szeretnék támaszkodni választott főállású és nem főállású vezetőtársaimra, a főtítkárra és helyettesére, valamint az alelnökökre és osztályelnökökre. A vezetői felelősség megőrzése mellett több feladatot kell delegálni a megfelelő döntési szintekre. Természetesen e modell eredményes működése feltételezi a folyamatos és aktív vezetői munkakapcsolatot és egyeztetést.

5.3 Testületi döntések • A döntéselőkészítő tevékenység eredményes működése jelentősen megkönnyítheti a testületi javaslatok, állásfoglalások, esetenként döntések meghozatalát. E folyamat során nyílhat mód arra, hogy érvényesíteni lehessen az Akadémiára jellemző speciális szempontokat. E modellnek sokkal több, a tudományra, és magára az Akadémiára jellemző sajátosságot kell figyelembe vennie. Természetesen ez nem jelentheti a közgazdasági, jogi, munkaügyi és egyéb rendelkezések jog figyelmen kívül hagyását, csupán a speciális igények és szempontok felmérését, erőteljes mérlegelését.

Fentiek alapján – nem lemondva az elnöki jogkörrel járó kötelezettségekről és felelősségről –, erősíteni kívánom a testületek szerepét a felelős döntések meghozatalában. Ez azt is feltételezi, hogy az érintett testületek mind összetételükben, mind működési rendjükben képesek és alkalmasak szerepük betöltésére, ami valamennyi tagtársunktól fokozott felelősséget, áttekintőkészséget- és képességet igényel.

5.4 Értékelési folyamatok • Akadémiánk az előző évek során – saját és nemzetközi tapasztalatokra alapozva –, kialakította a belső

közmegegyezésen alapuló tudományértékelési rendszerét. Ebben véleményem szerint tudományterületenként már többségében helyes súllyal szerepelnek a megfelelő minőségű közlemények, hivatkozások, impaktfaktorok, citációs indexek, szabadalmak és más, a tudományos életben értékelhető és mérhető tevékenységek. A következő akadémiai ciklusban nem kívánom kezdeményezni az értékelési rendszer újbóli átalakítását, és az arról folytatott viták felelevenítését. Ugyanakkor nagyobb súlyt szeretnék fektetni az egyéni teljesítmények megítélésre, amelynek végrehajtása, a szükséges lépések megtétele a kutatóhelyi közvetlen vezetők feladata lehet.

5.5 *Titkársági szervezet* • A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi és intézményi, kutatóhálózati működésének adminisztratív hátterét továbbra is az Akadémia Titkárságának kell biztosítania. E feladatnak akkor és csak akkor képes megfelelni, ha szerkezete és személyi összetétele ezt lehetővé teszi. Meghatározónak tekintem a köztestület és a ku-

tatóhálózat részéről érkező – reális, indokolt és ésszerű – igények teljesítését, a hálózat optimálist közelítő működéséhez szükséges információk biztosítását. Ahhoz, hogy ez teljesüljön, olyan aktív humánpolitikai munkát kell elindítani, ami a különböző okok miatt távozó munkatársak helyére már időben biztosítja a megfelelő képzettségű, és a feltétlenül szükséges akadémiai ismeretekkel rendelkező dolgozók felvételét

Amennyiben a Jelölőbizottság az előzetes vélemények, illetve ezen rövid, vázlatos koncepció alapján jelölésemet a Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése elé terjeszti, és ott annak tagjai érdemesnek találnak arra, hogy a következő akadémiai ciklusban betöltssem az elnöki feladatkört, erősen számítok minden, az Akadémia sikerében érdekelt tagtársam, tudóstársam, munkatársam együttműködésére. Amennyiben más jelölt kap bizalmat a következő három évre, úgy kész vagyok arra, hogy – közös érdekeink alapján – segítséget, támogatást nyújtsak munkájához.

Németh Tamás szakmai önéletrajza

Szombathelyen születtem, 1952. március 7-én, az általános iskolát Keszthelyen fejeztem be. A középiskolát (*Vajda János Gimnázium, Keszthely*) követően, egyéves előfelvételis katonai szolgálat után kezdtem meg tanulmányaimat a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Agrokémiai Szakán, ahol 1976-ban kitüntetéses agrármérnöki diplomát kaptam. A szak keretén belül a második évfolyamot a Veszprémi Vegyipari Egyetemen végeztem, majd harmadéven talajtanra szakosodtam. Az államvizsgával párhuzamosan a növényvédelmi szakvizsgát is letettem.

Diplomázás után a NEVIKI (Nehézvegyipari Kutató Intézet) Mezőgazdaság Kemizálási Szolgálatának keszthelyi telepére kerültem tudományos segédmunkatársként. 1977-ben az akkori Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium (MÉM) Növényvédelmi és Agrokémiai Központ megkeresésére a MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Főosztály Tápanyaggyakadékos Osztályán folytattam tevékenységemet, főmunkatársként. 1979 januárjától a Zala megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomásra kértem áthelyezésemet, ahol agrokémiai csoportvezetői beosztásban

dolgoztam. Ez az időszak egybeesett a kötelező talajvizsgálati rendszer kiépítésével, az üzemi szakemberek felkészítésével, az egységes szaktanácsadási rendszer kidolgozásával.

1981 februárjától egy évet Oregonban (USA) töltöttem farmgyakorlaton. Egy több mint 100 hektáros bogyós gyümölcsűeket termesztő farm növényvédelmi és agrokémiai munkáit irányítottam, és részben végeztem.

Egyetemi doktori értekezésemet *Az agrokémikáliák hatása néhány gyomnövény és kultúrnövény N-, P-, K-, Ca-, Mg- és Na-tartalmára tenyészedényes és kisparcellás kísérletekben* címmel még az Egyesült Államokba történt kiutazásom előtt benyújtottam a keszthelyi *Agrártudományi Egyetemre*, és 1982-ben védtem meg, *summa cum laude* minősítéssel.

1983 januárjától az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetébe (TAKI) nyertem felvételt. Kezdetben az intézet Izotóp Laboratóriumában tudományos munkatársként dolgoztam, 1986 októberétől 1991 májusáig a csoport vezetője voltam. Kandidátusi értekezésemet *A nitrogénellátottság szerepe az őszi káposztarepce termesztésében* címmel 1989-ben sikeresen védtem meg, és elnyertem a *mezőgazdasági tudomány kandidátusa* címet. Az MTA doktora címet 1997-ben ítéltek meg a *Talajaink szervesanyag-tartalma és nitrogénforgalma* című dolgozatom alapján. Az MTA levelező tagjává 2001-ben választottak, rendes tag 2007-ben lettem.

Az MTA TAKI tudományos igazgatóhelyettese és az Agrokémiai és Növény táplálási Osztály vezetője voltam 1991 májusától, majd 1997. január 1-től az MTA TAKI igazgatójává választottak és neveztek ki. Igazgatói tevékenységemet az MTA főtitkárává való megválasztásom (2008 májusa) szakította meg, 2011-ben újraválasztottak, jelenleg is ezt a tisztséget töltöm be.

1992-től a Pannon Agrártudományi Egyetem (ATE) Agrokémiai Tanszékének címzetes egyetemi tanára, a kihelyezett Növény táplálási Tanszék vezetője lettem; ez a megbízás a jogutód Pannon Egyetem megalakulását követően is folytatódott.

Szakmai, tudományos szervezetek tagságai közül kiemelésre méltó, hogy két cikluson keresztül választott tagja voltam az MTA Köztestületének, Kutatói Fórumának, tagja a Talajtani és Agrokémiai, és Környezet és Egészség Bizottságának, a MAE Talajtani Társaságának. Az oktatás mellett a tudományos továbbképzésben is tevékenykedtem, a Pannon ATE Doktori Tanácsának, Habilitációs Tanácsának, Doktori Tanács Növénytermesztési Szakbizottságának, majd 2001-től jogutódjainak tagja voltam a Pannon Egyetem keretein belül. A Debreceni Agrártudományi Egyetem (DATE), majd jogutódjának hasonló bizottságaiban szintén választott külső tag vagyok. A doktori iskolák átszervezését követően a Pannon Egyetemen lettem tőzrstag. A Nyugat-Magyarországi Egyetem (NYME) és a Debreceni Egyetem Doktori Tanácsának vagyok tagja, valamint a Budapesti Corvinus Egyetem Élettudományi Területi Doktori Tanácsának voltam tagja, jelenleg a Corvinus Tudományos Tanácsában és Doktori Bizottságában is tevékenykedem. Egy cikluson át a Szent István Egyetem (SZIE) Gazdasági Tanácsának választott tagja voltam.

Az Agrokémia és Talajtani szerkesztőbizottságának tagja, a KvVM OKKP Kiadványok szerkesztőbizottságának elnöke, valamint a Falu című folyóirat főszerkesztője vagyok.

További jelentős testületeknek voltam és vagyok tagja (például az MTA Élettudományi Kuratórium tagja, az Agrártudományok Osztályának két cikluson át elnökhelyettese), a mindenkori mezőgazdasági (FM, FVM,

VM) és környezetvédelmi minisztérium (KvVM, KTM, KöM, VM) szakértői testületeinek, bizottságoknak is tagja voltam, illetve jelenleg is vagyok (Agrárgazdasági Tanács, Országgyűlés Kutatási és Innovációs eseti bizottsága). A KUTIT-tagság (Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács) mellett most már második ciklusban vagyok az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) alelnöke, az MTA KÖTEB (Környezettudományi Elnöki Bizottság) elnöke.

A nemzetközi tudományos szervezetek közül 1992–1997 között a CIEC (International Scientific Centre of Fertilizers) ügyvezető főtítkára voltam, majd 1997-től 2011-ig töltöttem be a főtítkári pozíciót, emellett az OECD 4.3. téma *National Correspondent*jeként is tevékenykedtem, az EERO (European Environmental Research Organization) választott tagja, valamint a Nemzetközi Talajtani Társaságnak (ISSS, majd IUSS), a Nemzetközi Talajtani Társaság Magyar Nemzeti Bizottságának és a CIGR (Commission Internationale du Genie Rural) Magyar Nemzeti Bizottságának is tagja voltam, illetve vagyok. A *European Journal of Soil Science Management Committee*-jének tagja voltam két ciklusban.

A Svéd Királyi Mezőgazdasági és Erdészeti Akadémia 1998-ban külső tagjának választott.

Jelenleg a Károly Róbert Főiskolán, a Pannon Egyetemen, a SZIE-n, valamint a Debreceni Egyetemen oktatok. A VITUKI Nemzetközi Hidrológiai Továbbképző tanfolyamán angol nyelven oktattam, és egyben tárgyfelelős voltam. Szakmai továbbképző tanfolyamoknak (FVM, Agrárkamara, termesztési rendszerek, egyetemek) rendszeres előadója vagyok.

1983-tól jelentős hazai (OTKA, OMFB, FVM, KTM, NKFP) és nemzetközi (USDA-PSTC, INCO-COPERNICUS, EU) kutatási témák vezetője és közreműködője voltam, három pályázatot már jelenlegi beosztásomban fejeztem be (JEDLIK, FP6, FP7).

Több jelentős elismerést és kitüntetést kaptam, kiemelésre méltó a *J. Benton Jr. Award* (2009), melyet két évente világszerte egy kutatónak ítélnek oda, valamint a Széchenyi-díj (2010). Hat felsőoktatási intézmény tisztelt meg azzal, hogy D. Hc. címet adományozott. 2013-ban az *Országos Tudományos Diákköri Tanács* tüntetett ki *Honoris Causa Pro Scientia Aranyéremmel*.

Külföldi egyetemeken meghívottként tartok előadásokat, rendszeresen szerveztem és vettem részt hazai és nemzetközi tudományos rendezvényeken (2007-ben a 10th ISSPA Symposium szervezője voltam). Munkakapcsolatban állok a USSL (U. S. Salinity Laboratory, Riverside, USA), a genti egyetem (Belgium) és a sevillai CSIC (Spanyolország) kutatócsoportjaival, közreműködésre kértek fel a Genti Egyetem és a Pretoriai Egyetem (Dél-Afrika) doktori képzésében.

Hazai és nemzetközi folyóiratokban megjelent publikációim száma folyamatosan gyarapodik; könyvekben, lektorált *proceeding*ekben és konferenciakiadványokban is jelentek meg publikációim. Az ismeretterjesztő cikkeken túl országos és helyi rádiókban és televíziókban, valamint napilapokban adok időről-időre interjúkat.

¹ Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok, Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, Vidékfejlesztési Minisztérium, Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium, Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Program